

Témata profilové maturitní zkoušky z matematiky

Gymnázium a Obchodní akademie Pelhřimov
Školní rok 2014 – 2015
Vyučující: Mgr. Petr Mazanec, Mgr. Pavel Plášil
Třída: 4.A, 4.B, VIII

Z níže uvedených témat bude sestaveno **25 otázek**, které budou obsahovat dva příklady (každý příklad z jiné oblasti).

1. Základní poznatky z matematiky

Číselné obory, operace s čísly z $\mathbb{N}$, $\mathbb{Z}$, $\mathbb{Q}$, násobek a dělitel čísla, znaky dělitelnosti, prvočísla a čísla složená, iracionální čísla, druhá a třetí odmocnina, číselná osa, absolutní hodnota, mocniny s exponentem z $\mathbb{N}$, $\mathbb{Z}$, $\mathbb{Q}$, $\mathbb{R}$, mnohočleny a operace s nimi, lomené algebraické výrazy a operace s nimi.

Pravoúhlý trojúhelník, Pythagorova věta, goniometrické funkce ostrého úhlu.

Výroky a operace s nimi, kvantifikátory, matematické definice, matematické věty a jejich důkazy.

Množiny a operace s nimi, intervaly, zobrazení a prosté zobrazení.

2. Lineární a kvadratické rovnice a nerovnice a jejich soustavy

Řešení lineárních rovnic a nerovnic s jednou neznámou, soustavy lineárních nerovnic s jednou neznámou, soustavy lineárních nerovnic s jednou neznámou, lineární rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou, řešení rovnic a nerovnic v součinném a podílovém tvaru.

Soustavy lineárních rovnic se dvěma a třemi neznámými, grafické řešení soustavy lineárních rovnic a nerovnic.

Kvadratické rovnice a nerovnice, rozklad kvadratického trojčlenu, vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice, rovnice a nerovnice s neznámou v odmocněnci a ve jmenovateli.

Lineární a kvadratické rovnice s parametrem.

Soustavy lineárních a kvadratických rovnic.

Slovní úlohy.

3. Základy planimetrie

Přímka a její části, vzájemná poloha přímek, polorovina, úhel, dvojice úhlů.

Trojúhelník, věty o shodnosti trojúhelníků, rovnoběžník, lichoběžník, čtyřúhelník, mnohoúhelník, pravidelný mnohoúhelník.

Kružnice, kruh a jejich části, středový a obvodový úhel, vzájemná poloha přímky a kružnice, vzájemná poloha dvou kružnic.

Podobnost trojúhelníků, Euklidovy věty, Pythagorova věta a jejich užití.

Množiny bodů daných vlastností, konstrukční a metrické úlohy.

Shodná zobrazení – osová a středová souměrnost, posunutí, otočení. Stejnolehlost, konstrukční úlohy.

4. Funkce

Pojem fce, definiční obor a obor hodnot fce, graf fce, vlastnosti fce (monotónní, prostá, omezená sudá, lichá, periodická), extrémy fce.

Fce – konstantní, lineární, kvadratická, polynomická, racionální, lineárně lomená, s absolutní hodnotou, mocninná, exponenciální, logaritmická, složená a inverzní.

Vlastnosti logaritmů, exponenciální a logaritmické rovnice.
Oblouková míra, orientovaný úhel.
Goniometrické fce, vztahy mezi goniometrickými fcemi, graf složené fce typu
 $y = a \sin(bx + c) + d$, $y = a \cos(bx + c) + d$.
Goniometrické vzorce, úpravy goniometrických výrazů, goniometrické rovnice.
Sinová a kosinová věta a jejich užití.

5. Stereometrie

Polohové vlastnosti přímek a rovin v prostoru, rovnoběžnost přímek a rovin – definice, vlastnosti, kritéria.
Volné rovnoběžné promítání.
Rovinné řezy hranolu a jehlanu. Průnik přímky s tělesem.
Metrické vztahy v prostoru, kolmost přímek a rovin – definice, vlastnosti, kritéria, vzdálenosti a odchylky.
Objemy a povrchy těles (krychle, kvádr, hranol, válec, jehlan, čtyřstěn, kužel, komolý jehlan a kužel, koule, části koule).

6. Komplexní čísla

Množina komplexních čísel, Gaussova rovina.
Algebraický a goniometrický tvar komplexního čísla, operace s komplexními čísly,
Moivreova věta a její užití. Řešení lineární a kvadratické rovnice v $\mathbb{C}$.
Binomická rovnice.

7. Analytická geometrie

Vektor, souřadnice a velikost vektoru, posunutí soustavy souřadnic, operace s vektory, úhel dvou vektorů, kolmost vektorů.
Parametrické vyjádření přímky, polopřímky a úsečky, obecný, úsekový a směrnice tvar rovnice přímky.
Parametrická a obecná rovnice roviny.
Vzájemné polohy bodů, přímek a rovin, vzdálenosti bodů, přímek a rovin, odchylky přímek a rovin.
Definice, základní vlastnosti a analytické vyjádření kružnice, elipsy, hyperboly a paraboly.
Vzájemná poloha přímky a kuželosečky, tečna kuželosečky.
Vyšetřování množin bodů analytickou metodou.

8. Kombinatorika a pravděpodobnost

Permutace, variace a kombinace bez opakování a s opakováním, faktoriál a kombinační čísla a jejich vlastnosti, Pascalův trojúhelník.
Binomická věta.
Náhodný jev a jeho pravděpodobnost, relativní četnost, pravděpodobnost sjednocení jevů a opačného jevu, nezávislé jevy.

9. Posloupnosti a řady

Posloupnost – definice, určení a vlastnosti.
Aritmetická a geometrická posloupnost, užití aritmetické a geometrické posloupnosti, finanční matematika.
Limita posloupnosti, věty o limitách, konvergentní a divergentní posloupnost.
Nekonečné řady.

10. Základy diferenciálního počtu

Okolí bodu, limita fce, limita fce v nevlastním bodě, věty o limitách fcí, spojitost fce.
Derivace fce a její geometrický a fyzikální význam, derivace elementárních fcí, derivace součtu, součinu a podílu fcí a složené fce.
Fce určená implicitně a její derivace.
Druhá derivace fce, neurčitý integrál, základní integrační vzorce.
Určitý integrál, výpočet obsahů obrazců a objemů rotačních těles.

Při přípravě a při vlastní zkoušce smějí studenti používat tabulky a kapesní kalkulatory.

Literatura:

Bušrk I., Calda E.: Matematika pro gymnázia – Základní poznatky z matematiky.
Charvát J., Zhouf J., Boček L.: Matematika pro gymnázia – Rovnice a nerovnice
Pomykalová E.: Matematika pro gymnázia – Planimetrie
Odvárko O.: Matematika pro gymnázia – Funkce
Odvárko O.: Matematika pro gymnázia – Goniometrie
Pomykalová E.: Matematika pro gymnázia – Stereometrie
Calda E.: Matematika pro gymnázia – Komplexní čísla
Kočandrle M., Boček L.: Matematika pro gymnázia – Analytická geometrie
Calda E., Dupač V.: Matematika pro gymnázia – Kombinatorika a pravděpodobnost
Odvárko O.: Matematika pro gymnázia – Posloupnosti a řady
Kubát J.: Matematika pro gymnázia – Diferenciální a integrální počet

Petáková J.: MATEMATIKA – příprava k maturitě a k přijímacím zkouškám na vysoké školy
Mikulčák, J. a kol.: Matematické, fyzikální a chemické tabulky